

Pròleg

En aquest volum, el quart de la col·lecció **Papers de recerca històrica**, que edita la Societat Andorrana de Ciències, es recullen cinc articles elaborats per investigadors i coneixedors dels diversos camps de les ciències socials.

El primer article és a càrrec de l'advocada Rosa Maria Ferrer, que fa una anàlisi històrica de les *Ordinacions d'en Sanctacília*. Aquestes ordinacions, que provenen del dret municipal barceloní anterior al decret de Nova Planta, encara tenen una gran influència en el dret civil andorrà. La jurisprudència dictada abans i després de la Constitució dona validesa a les ordinacions.

Lars M. Pohle, historiador becat pel ministeri d'Afers Exteriors, Cultura i Cooperació, ens endinsa en el món de la justícia i dels delictes en l'època moderna. Hi trobem nombrosos casos de violència, de robatoris, de bruixeria i de bandolerisme, entre d'altres.

Josep Calvet tracta un tema de molta actualitat, com és el cas dels refugiats espanyols a Andorra durant la Guerra Civil Espanyola i la postguerra. Andorra fou terra de refugi per a nombroses persones que fugien. El règim franquista actuà amb rigidesa, com ho avala el nombrós contingent de forces policiaques i militars al voltant de la frontera, i la vigilància sobre el territori andorrà per controlar els refugiats.

L'historiador David Mas relata la concessió Romanyà, que fou el darrer intent d'explotació minera al Principat d'Andorra, concretament a Sant Julià de Lòria, a principi del segle XX, i que va quedar en un intent fallit de cercar en l'explotació minera una font de riquesa.

Arnau Gonzàlez, historiador, analitza amb documentació inèdita fins ara, el paper desenvolupat per l'advocat barceloní Andreu Massó i López en els primers anys trenta de la política andorrana. Una figura que alterarà la política andorrana d'aquell període i que culminarà amb la seva expulsió d'Andorra per part dels coprínceps.

En l'apartat d'aportacions hi destaca la que fa Claudi Benet, sobre la Segona Guerra Mundial a Andorra i les cadenes d'evasió.

Dins d'aquest mateix context Regina Solà entrevista el seu avi, Lluís Solà, una persona que va buscar refugi a Andorra fugint de la Guerra Civil Espanyola.

Marta Planas, historiadora de l'art, fa un apunt sobre Andorra Romànica, centre d'interpretació ubicat al poble de Pal i que és una infraestructura cultural que vaig tenir l'honor d'inaugurar el 2006, que pretén donar a conèixer l'art romànic i el context històric en el qual es desenvolupa.

Per acabar, es mostren fons documentals notarial del Sr. Salvador Raméntol, de la revista butlletí de la Societat Andorrana de Residents a Barcelona de l'any 1931 i de la revista La Nova Andorra, del 1932, procedents del fons Enric Palmitjavila i Ribó, i la col·lecció de postals del fons Py-Oliver del 1900, del fons Forma Col·leccions.

Els **Papers de recerca històrica** han esdevingut una font de consulta i de difusió de la recerca dels treballs que es realitzen per conèixer més bé la història d'Andorra.

Encoratjo la Societat Andorrana de Ciències a continuar amb aquesta iniciativa i refermo el compromís del ministeri d'Afers Exteriors, Cultura i Cooperació de donar-hi suport.

Juli Minoves i Triquell

Ministre d'Afers Exteriors, Cultura i Cooperació